

קבוצת העניין בביטחון בינ"ל – עיל"ב

הסדנא הצעירה למחקר מתקדם - דו"ח סדנא

ב-29 לדצמבר 2022, התקיימה הסדנא הצעירה הראשונה של קבוצת העניין בביטחון בינ"ל של עיל"ב שנפתחה בעבור תלמידי ותלמידות תואר שני, תואר שלישי לפני/אחרי אישור הצעה, ופוסט-דוקטורנטים/יות.

הסדנא התארכה במחלקה ליחסים בינ"ל שבביה"ס למדה"מ באוניברסיטת חיפה, והתקיימה בחדר הסמינרים של המרכז לאסטרטגיה ימית. כל משתתפי הסדנא שלחו פייפרים שנקראו (ומסתבר שאף לעומק) ע"י כולם. כל פייפר הוצג במשך 10 דקות שנקצבו בדייקנות בעזרת שעון-חול, ולאחר מכן ערכנו סבב של שאלות, הערות ותשובות במשך 20 דקות נוספות.

דניאלה טראוב, דוקטורנטית באוניברסיטת אריאל, הציגה בעזרת המקרה של יחסי אזרבייג'ן-ישראל תשובה ניאו-ליברלית לשאלה מדוע מדינות מוסלמיות במזה"ת מהדקות את יחסיהן עם ישראל, המתבססת על כוח המשיכה של כלכלה מבוססת-ידע ובניית אמון משותף בעזרת שיתופי-פעולה לקידום אינטרסים משותפים. אליעזר ריז'נסקי, דוקטורנט במחלקה ליחב"ל בביה"ס למדה"מ באוניברסיטת חיפה, הציג את מחקרו בנוגע לתנאים שבהם שינוי בנרטיב אסטרטגי מוביל להתפייסות בסכסוכים מתמשכים שנראו כבלתי-פתירים.

ד"ר אופיר חדד, פוסט-דוקטורנט באוניברסיטה העברית בירושלים, הציג את הכוח ההסברי הייחודי של השיח הביטחוני הנוגע לקבוצות-סף שאינן שייכות ל"אנחנו" אך גם לא שייכות לצד של "הם".

אודי בן מוחה, דוקטורנט במחלקה ליחב"ל בביה"ס למדה"מ באוניברסיטת חיפה הציג את פיתוח המושג של תמסורת אסטרטגית, כמנגנון שקושר בין שונות בדפוסי ההתערבות של קואליציה צבאית באזור מסוים, לבין שונות בתוצאות הפוליטיות במערכת האזורית.

יצחק ביליה, דוקטורנט במחלקה ליחב"ל בביה"ס למדה"מ באוניברסיטת חיפה, הציג את רעיונותיו המתגבשים לכדי דוקטורט-מאמרים, בנוגע להשפעות של גורמים מערכתיים – גיאופוליטיים ומבניים, וגורמים פנימיים – "יחסים מיוחדים" ו-שיקולי זהות לאומית, על שונות בסחר בנשק.

יובל פינקל, דוקטורנט במחלקה ליחב"ל בביה"ס למדה"מ באוניברסיטת חיפה, הציג את מחקרו על מגמות הסחר שבין מעורבים במלחמה לבין צדדים שלישיים, תוך התמקדות בהבחנות שבין סחורות אסטרטגיות לשאינם כאלו.

גל דור, דוקטורנטית במחלקה לממשל ורעיון מדיני באוניברסיטת חיפה, הציגה את מחקרה על תהליכי קבלת החלטות בעימותים מקוונים, אשר בא לחשוף את השונות בתהליכים הקוגניטיביים המעורבים בהחלטה להגיב למתקפות מסוגים שונים – מקוונות על תשתיות אסטרטגיות, מקוונות על מטרות במרחב המקוון, ו-לא מקוונות על מטרות במרחבים הלא מקוונים.

ד"ר ניר חסיד, פוסט-דוקטורנט באוניברסיטת תל-אביב הציג את מחקרו העוסק באופנים שבהם מעצמות גדולות מבנות חברתית את הטכנולוגיה של מערכות בינה מלאכותית כמקור מתהווה של עוצמה לאומית.

שרון מצקין, דוקטורנטית במחלקה לממשל ורעיון מדיני באוניברסיטת חיפה הציגה את מחקרה הנוגע לקשרים שבין מידת וסוג האיום על חברות דמוקרטיות, לבין הלגיטימציה הציבורית למעקב ממשלתי אחר אזרחי המדינה.

פרופ' אריה קצוביץ, נשיא עיל"ב לשעבר, הגיע במיוחד מושינגטון D.C. על מנת להוביל את הסדנא, ולתרום לנו ממומחיותו, מידיעותיו הרבות ומניסיונו העצום. מעבר לתובנותיו, הערותיו והצעותיו שנשמעו בע"פ, כל אחד ואחת ממשתפי הסדנא קיבלו מתנה מודפסת של הפייפר שלהם עם הערות מפורטות בכתב יד.

ד"ר כרמלה לוטמר, ראשת המחלקה ליחב"ל שארגנה וניהלה את המפגש המעניין והמהנה בפועל, ושתרמה הערות רבות, קשוחות, קשיחות והוגנות, גם דאגה לנו לאספקה נדיבה של אומגה 3 בתנור לטובת חיזוק היכולות המתודולוגיות, לפרגיות שמסרו את נפשן בצלייה ובהצלחה בעבור קידום השלום והביטחון הבינ"ל, לפסטה שהדגימה את יתרונות המחקר האיכותני הנוגע לקולינריה האיטלקית, ולמגוון רחב של סלטים שהובאו אמנם כמס שפתיים לצו השעה הבריאותי, אך התגלו כטעימים להפליא.

כסיכום אישי, הדיונים הנלהבים בסדנא היו לי מאוד מעניינים, בעיקר כשתוך כדי הדיונים הערים התחלתי לראות לא מעט קווים משיקים בין עבודות שבמבט ראשון נראו לי מאוד שונות. השכלתי רבות ומאוד נהייתי מהמפגש עם עמיתיי, ומההיכרות עם הדור הבא.

רשם: ד"ר אריאל כבירי.